

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Наукова бібліотека ім. М. Максимовича

Інформаційно-бібліографічний відділ

Поетичне слово на інформаційному фронті в умовах російсько-української війни

2014 – 2022

бібліографічний огляд відео новин та фоторепортажів

2022

Поетичне слово на інформаційному фронті в умовах російсько-української війни. 2014 – 2022 : бібліографічний огляд відео новин та фоторепортажів / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, НБ ім. М. Максимовича, Інформаційно-бібліографічний відділ ; [упоряд. Н. В. Кошлякова ; за заг. ред. І. І. Тіщенко ; наук. ред. д-р наук з соціальних комунікацій О. О. Сербін]. – [Київ : б. в.], 2022. – 29 с.

ЗМІСТ

Поезія періоду російсько-української війни. 2014–2022	4
<i>Добірки віршів професійних авторів та поетів-аматорів</i>	<i>4</i>
<i>«Поезія вільних» (нацпортал для віршів про війну в Україні).....</i>	<i>12</i>
<i>«Буремні вірші», «Поезія незламних» (артпроекти)</i>	<i>13</i>
<i>Окремі вірші авторів</i>	<i>16</i>
<i>Поетичні строки українських класиків, що надихають на Перемогу</i>	<i>28</i>

Поезія періоду російсько-української війни. 2014–2022

Добірки віршів професійних авторів та поетів-аматорів

1. **Борись** в ім'я честі : зб. патріот. поезії / Київ нац. ун-т культури і мистецтв, Наук. б-ка, Каф. вид. справи і мереж. вид. Київ, 2014. – 54 с.
// КНУКіМ : вебсайт. URL: <http://knukim.edu.ua/wp-content/uploads/2014/12/zbirkaATO.pdf> (28.08.22).

«До збірки увійшли вірші як видатних українських поетів: В. Баранова, В. Крищенко, М. Ткача, О. Олеся, Б. Олійника, В. Сосюри, В. Симоненка, В. Стуса, так і молодого покоління майстрів Слова: Я. Бурмістр, Б. Гуменюка, А. Дмитрук, Ю. Калашника, Н. Ковтун, Н. Мазур, М. Мушинського, В. Невідомської, С. Олександрової, О. Світлого, Т. Семенченко, А. Скіфа, Д. Славича, С. Холодної, В. Чоботаря».

2. **Він** вижив один з двадцяти... // Життя після АТО : вебсайт. URL: <https://life-after-ato.com.ua/tag/12> (18.10.2020).

Вірші Іванни Піхун, Галини Онацької, Тетяни Малахової, Юлії Бощенко, Ірени Бжезінської, Олега Гриценюка, Анастасії Дмитрук, Світлани Пазиченко, Сергія Жадана та невідомих авторів.

3. **Вірші** про війну // Мала Сторінка : вебсайт. URL: <https://mala.storinka.org/%D0%B2%D1%96%D1%80%D1%88%D1%96-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%B2%D1%96%D0%B9%D0%BD%D1%83.html> (28.06.22).

На відео: «Хіба можна таке пробачити?». Вірш Тетяни Строкач читає В. Корженівський, Тетяна Строкач "Загадаю бажання", Олена Горголь-Ігнат'єва. Вірш Украдена весна» ("І буде мир... І вишні зацвітуть...").

4. **Вірші** про війну в Україні // Друг читача : вебсайт. URL: <https://vsiknygy.net.ua/neformat/39982/> (21.01.15).

Про те, що зараз відбувається в Україні, про війну і про її героїв автори розкрили у своїх віршах: Полежак А. «Як ти підеш на війну?», Хромов А.

«Війна», Гуменюк Б. «Заповіт», Татчин С. «Капітан», Власова Т. «Сьогодні Бог народжується там...» та Дмитрук А. «Україна моя у вогні».

5. **Вірші** про війну в Україні // Мукачівський державний університет : вебсайт. URL: <https://msu.edu.ua/library/virshi-pro-vijnu-v-ukrajini/> (27.10.22).

Наукова бібліотека Мукачівського державного ун-ту започатковує проект «Вірші про війну в Україні». Ідея створення такого проекту запозичена від Харківської обласної універсальної наукової бібліотеки. Проект передбачає висвітлення на сайті бібліотеки віршів про війну в Україні.

6. **Вірші** про війну 2014–2022 // Вірші : вебсайт URL: <https://virshi.com.ua/virshi-pro-vijnu/virshi-pro-vijnu-2014-2022/> (23.06.22).

Зібрано 77 авторських віршів та без автора: Л. Костенко «І жах, і кров, і смерть, і відчай», Боровок Т. «Байрактар», А. Шевченко «Колискова для ворога», А. Дмитрук «Никогда мы не будем братьями», Н. Ковтун «Про війну на Сході»

7. **Вірші** про війну і нашу перемогу // Межівський меридіан. URL: <https://m-merydian.com.ua/na-hvyli-kultury/virshi-pro-vijnu-i-nashu-peremogu/> (04.09.22).

8. **Вірші** про російське вторгнення в Україну 2022 року // Мала Сторінка : вебсайт. URL: <https://mala.storinka.org/%D0%B2%D1%96%D1%80%D1%88%D1%96-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D1%80%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B5-%D0%B2%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%BD%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%B2-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%83-2022-%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%83.html> (06.09.22).

Автори: Роман Коляда, Наталка Поклад, Наталія Бугай, Марія Солтис-Смирнова, Тетяна Мунтян, Алла Бійчук та ін.

9. **Горлач П. Poetizer** збирає вірші про війну в Україні // СУСПІЛЬНЕ. КУЛЬТУРА : вебсайт. URL: <https://suspilne.media/219443-poetizer-zbrae-virsi-pro-vijnu-v-ukraini/> (28.10.22).

Міжнародна платформа Poetizer оголосила, що збирає вірші про війну в Україні. Про це вони повідомили на своїй сторінці у Facebook. Poetizer – це вільна платформа для публікації текстів онлайн. Публікувати свої роботи можуть як професіонали, так і початківці. Платформа приймає тексти англійською мовою як від авторів і авторок з України, так і від письменників з усього світу. Окрім вебсайту, платформа має власний додаток.

10. **Грець І.** ТОП-10 віршів про війну // Depo.ua. URL: <https://www.depo.ua/ukr/life/top-7-virshiv-pro-ato-15092015135200> (27.08.22).

11. **Дем'янюк М.** «Оберіг для татусів» – добірка віршів про війну // Мала Сторінка : вебсайт. URL: <https://mala.storinka.org/%D0%BC%D0%B0%D1%80%D1%96%D1%8F-%D0%B4%D0%B5%D0%BC'%D1%8F%D0%BD%D1%8E%D0%BA-%D0%BE%D0%B1%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B3-%D0%B4%D0%BB%D1%8F-%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%81%D1%96%D0%B2-%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BA%D0%B0-%D0%B2%D1%96%D1%80%D1%88%D1%96%D0%B2-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%B2%D1%96%D0%B9%D0%BD%D1%83.html> (02.09.22).

12. **День** поезії: підбірка сучасних українських віршів про війну // ESPRESO.TV. URL: <https://zahid.espreso.tv/den-poezii-pidbirka-suchasnikh-ukrainskikh-virshiv-pro-viynu> (27.08.22).

«Сьогодні творчість багатьох українських поетів і письменників торкається болючої теми – війни. У підбірці зібрані вірші не тільки відомих поетів, а й звичайних українців, які діляться своїми відчуття та переживання завдяки творчості».

13. **10 нових** віршів про російсько-українську війну // Друг Читача : вебсайт. URL: <https://vsiknygy.net.ua/neformat/38282/> (02.10.14).

10 віршів про російсько-українську війну авторів, які походять із Донбасу. Це Любов Якимчук, Олексій Чуна, Сергій Жадан/

14. **Досінчук-Тарасова Л.** Мертвими кроками ходить війна... // Листи до приятелів : вебсайт. URL: <https://lysty.net.ua/stepwar/> (23.04.22).

Поетичні твори авторів.

15. **За живе:** 8 зворушливих віршів про війну в Україні // Український контент : вебсайт. URL: <https://kontent-ua.com/2015/10/do-sliz-8-zvorushlyvykh-virshiv-pro-viynu/> (28.06.22).

«Український контент пропонує добірку віршів молодих українських поетів на тему війни в Україні. Нехай їх прізвища ще невідомі широкому загалу, однак ці вірші дійсно чіпляють за живе...».

16. **Зброя** масового відродження // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/slovo-zbroia/zbroia-masovoho-vidrozhennia/> (13.03.22).

«Музи не мовчать, коли ворожі ракети цілять у нашу віру, свободу, мову... Перед вами – друга кулеметна черга поезії від письменників Кропивниччини. Двадцять віршів від двадцяти поетів. У перспективі ці твори увійдуть до збірки творів "Поезія без укриття"».

17. **Ільків Я.** Війна убиває руками байдужих: добірка поезій війни // Liroom : вебсайт. URL: <https://liroom.com.ua/books/ukrainian-poetry-about-war/> (27.08.22).

Серед авторів: Ю. Мусаковська, О. Гаджій, О. Ірванець, М. Савка та ін.

18. **Ковальчук М.** Сучасна патріотична поезія: що ми знаємо про неї // Букви : інтернет-видання. URL: <https://bykvu.com/ua/mysli/suchasna-patriotychna-poeziia/> (27.08.22).

19. **Коцарев О.** Поезія фронту. Поети ідуть на війну і постять вірші у Фейсбуку // Texty.org.ua : вебсайт. URL: https://texty.org.ua/articles/56130/Pojezija_frontu_Pojety_idut_na_vijnu_i-56130/ (01.09.22).

Перший фронтовий поет незалежної України – саме так увійде в історію літератури письменник Борис Гуменюк зі своєю книжкою «Вірші з війни». Улітку 2014 року він, перед тим активний учасник революції, пішов на фронт і

став заступником командира батальйону «ОУН». Колегою Гуменюка за мілітарною тематикою творчості в цей період можна вважати вірші журналістки, волонтера Марії Старожицької. «...Її віршам притаманна трохи химерна й наївна, але завдяки цьому зворушлива і самобутня ритміка і поетика. А в центрі цих текстів – теж опиняється людина у вирі війни».

20. **Коцарев О.** Про Війну і Майдан. Вийшли чотири збірки відомих поетів України різного віку, мов та естетики // Texty.org.ua : вебсайт. URL: https://texty.org.ua/articles/61319/Pro_Vijnu_i_Majdan_Vyjsly_chotyry_zbirky-61319/ (08.06.15).

Про збірки: «Життя Марії» Сергія Жадана («Meridian Czernowitz»), «Абрикоси Донбасу» Любові Якимчук («Видавництво Старого Лева»), «Червона книга» Дмитра Лазуткіна («Meridian Czernowitz») та «Открытый дневник» Бориса Херсонського («Дух і Літера»).

21. **Пастух Т.** Поезія в час війни // ZBRUC' : вебсайт. URL: <https://zbruc.eu/node/112014> (28.06.22).

«Війна є найяскравішим виявом волі нації до буття, коли загроза знищення викликає масштабний спротив суспільства, прагнення здолати суперника і в такий спосіб відстояти свою незалежність. Поезія також бере участь у цій боротьбі. Її голос не такий виразно-декларативний та односпрямований, як голос мас-медій. Але це голос, що йде з глибин – мови, яка пропонує особливий спосіб бачення світу, культурних особливостей та універсалій, відчуття особистої гідності та поцінування свободи. Згадується поезія Б. Гуменюка, О. Герасим'юк, М. Пономаренко, К. Калитко, М. Зеленюк, І. Гончар, М. Кіяновської, В. Махна, Д. Лазуткіна, І. Чернілевського та ін.»

22. **Пастух Т.** Поезія в час війни (II) // ZBRUC' : вебсайт. URL: <https://zbruc.eu/node/112646> (28.06.22).

Ті, хто долучені до українського культурного поля, також своєю працею докладаються до необхідної підтримки морального духу нації: Б. Гуменюк, І. Астапенко, Ю. Матевашук, Г. Крук, О. Забужко та ін.

23. **Пастух Т.** Поезія в час війни (III) // ZBRUC' : вебсайт. URL: <https://zbruc.eu/node/113426> (09.09.22).

«Поезія – це коли стихія життя проймає душу і відображається у промовистому, сильному образному слові. Коли йдеться про зображення війни в поезії, то важливим є якщо не безпосередній досвід автора, то принаймні адекватне відчуття того, що відбувається (а безпосередній досвід значно увиразнює адекватне відчуття), і, звісно, талант...». Представлено вірші В. Тимчука, О. Каданова, О. Хоменка, І. Цілик, О. Осмоловської та ін.

24. **«Поезія без укриття».** Про біль і незламність // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/poeziia-bez-ukryttia-pro-bil-i-nezlamnist/> (10.04.22).

«Слово – зброя, а музи не мовчать – голосять на весь світ про український біль і українську незламність. І чим сильніший біль – тим міцніша незламність».

25. **Поезія без укриття: третя кулеметна черга** // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/slovo-zbroia/poeziia-bez-ukryttia-tretia-kulemetna-cherha/> (20.03.22).

«Антологія "Поезія без укриття" – це голос усієї України, що пролунав у перші дні війни, і сьогодні звучить, набираючи сили. Раніше на сайті Української літературної газети вже були опубліковані дві колективні поетичні добірки – "Вірші непрощеної неділі" та "Зброя масового відродження". В цих публікаціях було представлено в основному авторів Кропивниччини. Ця публікація представляє твори письменників з різних куточків України».

26. **Поезія без укриття: хроніка незламності** // НСПУ: вебсайт. URL: <https://nspu.com.ua/novini/poeziya-bez-ukritya-hronika-nezlamnosti/> (09.09.22).

«Сьогодні проєкт "Поезія без укриття" об'єднав чимало українських митців. Із перших днів війни сайт "Української літературної газети" тримає наш духовний фронт. Зібрано твори цивільних і військових, професійних письменників і тих, для кого слово у ці дні стало засобом усвідомлення себе. У цій добірці – голоси з Києва, Ірпеня, Борисполя, Броварів, Білої Церкви, Кропивницького, Черкас, Сум, Миколаєва, Ужгорода, Луцька, Львова, Харкова, Рівного, Херсона, Івано-Франківська, Дніпра, Чернівців і багатьох інших міст, містечок, сіл нашої країни».

27. **Поезія** з (без) укриття або вірші (не)прощеної неділі // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/slovo-zbroia/poeziia-z-bez-ukryttia-abo-virshi-ne-proshchenoi-nedili/> (06.03.22).

«Вірші цієї добірки написані переважно в укритті, але це поезія, що існує поза будь-якими укриттями. Слово для того й народжується, щоб боротися і підтримувати тих, хто бореться. У кожного з нас – свої фронти, але мета – єдина...».

28. **Про** жорстоку війну, мрії та любов до України: добірка віршів сумських школярів // Сумські новини : вебсайт. URL: <https://sumypost.com/sumynews/suspilstvo/pro-zhorstoku-vijnu-mriyi-ta-lyubov-do-ukrayiny-dobirka-virshiv-sumskyh-shkolyariv/> (27.10.22).

«Українські діти пережили емоції, які не мали б відчувати ніколи: страх за життя, розлуку із близькими, ненависть до ворога... Сумські ж діти змогли приборкати емоції за допомогою поезії. Школярі 29-ї сумської школи перенесли свої переживання та відчуття у римовані рядки».

29. **Слово** – зброя // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/slovo-zbroia-6/> (25.06.22).

У «Видавництві Ліра-К» завершено підготовку до друку антології поезії російсько-української війни. До уваги читачів – добірка поезії.

30. **Там**, де вдома (електронна версія) / Максим Кривцов, Марко Терен та інші // ACCA : вебсайт вид-ва. URL: <https://acca.ua/product/tam-de-vdoma-elektronna-versija/> (13.09.22).

«Там, де вдома» – це 112 віршів волонтерів та воїнів про любов і війну. Це електронний варіант книги! Паперової версії немає в продажу. Електронна книга розповсюджується безкоштовно. Її можна вільно закатити на свій телефон/планшет чи комп'ютер. Проект реалізовано за підтримки Українського культурного фонду. Ось уже вісім років тривають бойові дії на сході України. Серед нас є люди, які отримали травматичний досвід на цій війні, однак змогли сублимувати його в творчість. У збірці «Там, де вдома» беруть участь вісім сучасних молодих поетів та поеток: четверо чоловіків-воїнів, які виконували (або виконують зараз) бойові завдання в зоні АТО/ОСС,

та четверо жінок, які в 2014–2018 роках волонтерили і допомагали армії, чекали з війни чоловіків, підтримували та дбали про тих, хто присвятив себе служінню іншим».

31. **Твори**, написані в окупації. Херсонські поети зустрілися у кав'ярні в Києві // СУСПІЛЬНЕ. НОВИНИ : вебсайт. URL: <https://suspilne.media/291036-tvori-napisani-v-okupacii-hersonski-poeti-zustrilisa-u-kavarni-v-kievi/> (28.10.22).

8 жовтня 2022 р. у Києві в одній з кав'ярень зустрілися херсонські автори. Поетеса та організаторка зустрічі Альона Мовчан читала свої твори, написані під час окупації.

32. **"Тобі забрати Неньку мою Не вдасться, кривавий москалю"**. Вірші, народжені війною про Краматорськ та події в Україні // КРАМАТОРСК ПОСТ : вебсайт. URL: https://www.kramatorskpost.com/tobi-zabrati-nenku-moyu-ne-vdastsya-krivavii-moskalyu-virsi-narodzeni-viinoyu-pro-kramatorsk-ta-podiyi-v-ukrayini_84623 (13.04.22).

Поетеси з Краматорська та інших куточків України висловлюють свої думки та почуття у віршах про війну.

33. **Тримати** своїх в обіймах думок: 16 нових віршів про війну // ЧИТОМО : вебсайт. URL: <https://chytomo.com/trymaty-svoikh-v-obijmakh-dumok-16-novykh-virshiv-pro-vijnu/> (09.09.22).

Серед авторів: І. Андрус'як, О. Степаненко, М. Лаюк, І. Вікирчак та ін.

34. **Фещук В.** Мій бог формує всю ніч батальйони: нова поезія про війну // ЧИТОМО : вебсайт. URL: <https://chytomo.com/mij-boh-formuie-vsiu-nich-bataljony-nova-poeziia-pro-vijnu/> (27.10.22).

Пропонується добірка віршів від чотирнадцяти авторів різних генерацій про передчуття і проживання війни: К. Кулініча, О. Брагіної, І. Шувалової, В. Махна, Г. Крук та ін.

35. **Фещук В.** Океани киплять від співу: 11 віршів про війну від закордонних поетів // ЧИТОМО : вебсайт. URL: <https://chytomo.com/okeany-kypliat-vid-spivu-11-virshiv-pro-vijnu-vid-zakordonnykh-poetiv/> (27.10.22).

На війну в Україні реактивно реагують не лише українські митці, а й поети з усього світу. На сайті пропонується добірка з віршів одинадцяти авторів з різних країн – Бельгія, Білорусь, Латвія, Польща, США, Румунія, Швеція, Литва, Хорватія, Франція, Боснія, Молдова. Усі вірші написані у період з першого дня ескалації Росії та до сьогодні.

«Поезія вільних» (нацпортал для віршів про війну в Україні)

36. **Асадчева Т.** Поезія вільних: на мистецькому порталі вже зібрали майже 13 тисяч віршів про війну // Вечірній Київ. URL: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/64556/> (08.04.22).

«Авторами поетичних рядків є звичайні українські діти, солдати, волонтери та звичайні українці, чії родини та домівки сколихнула війна».

37. **Кречетова Д.** 80% – оптимістичні. Портал "Поезія вільних" зібрав понад 10 тисяч віршів про війну // Українська правда. URL: <https://life.pravda.com.ua/culture/2022/04/6/248129/> (06.04.22).

Вірші опубліковано сімома мовами: українською, російською, англійською, французькою, польською, литовською та білоруською.

38. **Мельник В.** Вірші про війну: як римування підтримує український бойовий дух // ВІКНА : вебсайт. URL: <https://vikna.tv/styl-zhyttya/podorozhi/virshi-pro-vijnu-yak-rymuvannya-pidtrymuje-ukrayinskyj-bojovuj-duh/> (28.06.22).

«Сучасні українці теж вдаються до віршування та акумулюють свій біль і горе від війни у римовані рядки, які уже називають Поезією Вільних – воєнною лірикою українства 21-го століття».

39. **Наша** поезія – це зброя, що надихає тих, хто тримає зброю справжню // Поезія вільних. URL: <https://warpoetry.mkip.gov.ua/?fbclid=IwAR2a5sikX2GHye4YGXqLu7Gugk6eBUvziCUG43JW9N8UkB50wFhJpb-USAЕ> (26.06.22).

«Кожен вірш, кожен рядок, кожне слово – це вже частина Української історії. Після нашої перемоги, майбутні покоління мають пам'ятати крізь

що ми пройшли та надихнутись відвагою і героїчною боротьбою. Долучайтеся до культурної спадщини й додавайте свої твори, адже ми точно знаємо, що війни закінчуються, а поезія – ні».

40. **Орлова В.** В Україні запустили портал «Поезія Вільних» для творів, нав'язаних війною // УНІАН : вебсайт. URL: <https://www.unian.ua/society/v-ukrajini-zapustili-portal-poeziya-vilnih-dlya-tvoriv-naviyanih-viynoyu-novini-ukrajini-11752180.html> (26.06.22).

В Україні створено нацпортал під назвою «Поезія Вільних». Про це повідомив міністр культури та інформаційної політики Олександр Ткаченко. За його словами, портал створено Міністерством культури та інформаційної політики (МКІП) та Держзмистецтв, за участі ініціативних волонтерів. Він зазначив, що це майданчик, на якому кожен українець може поділитися своїми творами, які нав'язала жахлива війна.

«Буремні вірші», «Поезія незламних» (артпроекти)

41. **Алла Мазур** звернулася до українців: «Якщо болить душа під час війни, пишть вірші» // 1+1 : вебсайт. URL: <https://1plus1.ua/novyny/alla-mazur-zvernulas-a-do-ukrainciv-akso-bolit-dusa-pid-cas-vijni-pisit-virsi> (23.06.22).

Алла Мазур долучилася до поетичного артпроекту «Буремні вірші» і прочитала вірш перекладачки з Києва Оксани Волошиної. Твір був написаний у перші місяці війни росії проти України – «Заспокой мене милий».

42. **Арт-проект «Буремні вірші»** // Буремні Вірші : вебсайт. URL: <https://buremni.com/> (18.10.22).

«Буремні часи в Україні породили буремну творчість, а з нею і арт-проект "Буремні вірші". Це – дзеркало української душі під час війни. Співаки, актори, радіо- та телеведучі, журналісти читають вірші. В них відображено все, що накопичується в кожному з нас від 24 лютого 2022 року: мінливість емоцій та сила духу, біль від втрат і сталева нездоланність, тендітні любов, надія і віра... Якщо події останніх місяців надихнули вас написати вірш чи пісню про ці важкі часи – у вас є можливість поділитися своєю творчістю з

мільйонами. Надсилайте свої твори на електронну пошту: buremni2022@gmail.com».

43. **Асадчева Т.** Буремні вірші: українські зірки читають поезію війни // НСПУ : вебсайт. URL: <https://nspu.com.ua/novini/buremni-virshi-ukrainski-zirki-chitajut-poeziju-vijni/> (23.06.22).

Першими учасниками поетичного артпроекту стали: Марія Єфросиніна, Володимир Остапчук, Алла Мазур та Олег Панюта. Ініціатором мистецької ініціативи «Буремні вірші» став продюсер Павло Шилько. На своїй сторінці у Facebook він звернувся до українців із проханням надіслати йому свої вірші, написані в буремні часи – під час повномасштабної війни в Україні.

44. **Бережко-Камінська Ю.** Звідки я – не питаєте // YouTube : відеохостинг. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=O97ML-5ATwE> (18.10.22).

Про трагедію Бучі. Читає Дар'я Петрожицька.

45. **Вергеліс О.** Поезія українського фронту: Київський театр імені Івана Франка презентував проєкт на основі воєнних текстів // ZN,UA. URL: <https://zn.ua/ukr/CULTURE/poezija-ukrajinskoho-frontu-kiivskij-teatr-imeni-ivana-franka-prezentuvav-projekt-na-osnovivojennikh-tekstiv.html> (28.08.22).

Відомі актори театру, серед яких Остап Ступка, Олексій Богданович, Євген Нищук, Андрій Романій, Олександр Печериця, Ірина Дорошенко, Віталій Ажнов, Тетяна Міхіна, Олександр Форманчук, Ксенія Баша, Марина Кошкіна та інші, представили свою авторську акторську інтерпретацію кращих сучасних українських поетичних текстів, народжених російсько-українською війною. За проєктом «Поезія Незламних» можна стежити на YouTube-каналі театру.

46. **Вергеліс О.** Рима до слова «війна»: перший український поетичний фронт // ZN,UA. URL: <https://zn.ua/ukr/ART/rima-do-slova-vijna-pershij-ukrajinskij-poetichnij-front.html> (27.08.22).

Про арт-проєкт театру імені Івана Франка «Поезія Незламних» (драматичні актори читають вибрані сучасні поезії саме цього періоду і створюють на основі своїх виступів відеоконтент).

47. **Власова Т.** 24 лютого сталося вчора // YouTube : відеохостинг.
URL: <https://www.youtube.com/watch?v=qVRfcTAHpZg> (18.10.22).

Читає Даша Трегубова.

48. **Долецька Л.** Мамо, я хочу жити // YouTube : відеохостинг. URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=iUd8oWaRwRM> (18.10.22).

Читає Анастасія Даугуле.

49. **Ємець Г.** То скільки ж часу промайнуло... // YouTube :
відеохостинг. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=7i-xxnGAPVM>
(18.10.22).

Про кохання та війну. Читає Наталка Денисенко.

50. **Кузьмич Т.** Доктор // YouTube : відеохостинг. URL:
https://www.youtube.com/watch?v=Gcbtc1_LVLE&list=RDCMUcKdTCuCa0i5-k3_wU0dNJ9w (18.10.22).

Читає Павло Шилько.

51. **Логай В.** Я з тих... // YouTube : відеохостинг. URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=VPGbC99ZkcY> (18.10.22).

«Я з тих, хто чекає у черзі до бою, стискаючи зуби від люті щодня, я з тих, в кого вкрається серце від болі, коли серед жертв бачу знов немовля...». Саме цей вірш надихнув Павла Шилька на створення арт-проекту «Буремні вірші» і, водночас, став його першою ластівкою. Читає Павло Шилько.

52. **Самсонов Д.** Поезія незламних: як вірші допомагають пережити війну // Літературна Україна. URL: <https://litukraina.com.ua/2022/05/09/poezija-nezlamnih-jak-virshi-dopomagajut-perezhit-vijnu/> (09.05.22).

Українські актори Національного театру імені Івана Франка масово читають і популяризують поезію про війну в Україні. «Театр задає напрямок, а актори обирають ті вірші, які їм до душі, які вони розуміють, які хочуть зараз транслювати», – сказав модератор проекту «Поезія незламних», заслужений артист України Іван Уривський.

53. **Скрипка О.** Садок вишневий біля хати... // YouTube : відеохостинг. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=41QHuQWM7oQ> (18.10.22).

«Добро і лютъ змішалось без меж...». Читає Олег Скрипка.

54. **Якимова Ю.** Я залишила свою душу... // YouTube : відеохостинг. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=PNrVyTqCbFA> (18.10.22).

Читає Юлія Саніна.

55. **Monatik.** Якщо в мене залишився лише день // YouTube : відеохостинг. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=VF0-u-4H3Qg> (18.10.22).

Читає Monatik.

Окремі вірші авторів

56. **Атаманенко Г.** «Довгі тіні рабів – історична ганьба! Дика раша!» // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/hanna-atamanenko-dovhi-tini-rabiv-istorychna-hanba-dyka-rasha/> (27.08.22).

57. **«Більше немає дому, є лише пам'ять»:** вірш Жадана про війну зворушив мережу // OBOZREVATEL : вебсайт. URL: <https://www.obozrevatel.com/ukr/news/85746-bilshe-nemae-domu-e-lishe-pamyat-virsh-zhadana-pro-vijnu-zvorushiv-merezhu.htm> (22.07.17).

58. **Бойко І.** «Здохнеш в цім краю»: українська поетеса написала новий вірш-звернення до Росії (відео) // УНІАН: вебсайт. URL: <https://www.unian.ua/society/anastasiya-dmitruk-ukrajinska-poetesa-napisala-noviy-virsh-zvernennya-do-rosiji-video-novini-ukrajini-11772733.html> (09.09.22).

Українська поетеса Анастасія Дмитрук, авторка знаменитого вірша «Никогда мы не будем братьями», написаного після анексії Криму у 2014 році, опублікувала новий вірш «За Харків, Марік, за Ірпінь».

59. **Боровок Т.** Байрактар // Вірші : вебсайт. URL: <https://virshi.com.ua/taras-borovok-bajraktar/> (13.09.22).

60. **Булавіна А.** «Ще у 2014 році подруга написала вірші воїнам-атовцям. Вони актуальні й сьогодні» // Місто Вечірнє : вебсайт. URL:

<https://mistovechirne.in.ua/shche-u-2014-roci-podrug-na-pysala-virshi-voyinam-atovcyam-vony-aktualni-y-sogodni> (09.09.22).

Вірші Віри Лемешко.

61. **В аеропорту** Донецька знайшли віршований щоденник бійця (відео) // Друг читача : вебсайт. URL: <https://vsiknygy.net.ua/news/39952/> (28.06.22).

«У донецькому аеропорту знайшли щоденник військового, який боронив летовище раніше. Знахідка виявилася не просто нотатником спогадів. Бої та ситуація в аеропорту у жовтні-листопаді 2014-го року були описані у віршах за підписом позивний "Дед". Хлопці хочуть повернути щоденник його автору і кажуть: вірші насправді надихають. Три вірші на камеру прочитав в донецькому аеропорту позивний "Байкал"».

62. **«Війна»** – добірка нових віршів Світлани Макаревської // Жінка-українка : вебсайт. URL: <http://ukrainka.org.ua/node/6071> (31.08.15).

63. **Вірш** Олексія Курінного «Ми братами уже не будемо...» // Жінка-українка : вебсайт. URL: <http://ukrainka.org.ua/node/8048> (03.09.22).

64. **Возіянов М.** «Куди не глянеш – навкруги цвітуть Петрові Батоги...» // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/mykola-voziianov-kudy-ne-hlianesh-navkruhytsvitut-petrovi-batohy/> (01.07.22).

65. **Габович О.** «Військовий однострій» // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/oleksandr-habovych-vijskovyj-odnostrij/> (16.06.22).

66. **Габович О.** «Наша Бородянка проти їхнього Бородин» // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/oleksandr-habovych-nasha-borodianka-proty-ikhnoho-borodyna/> (05.07.22).

67. **Габович О.** «Ода затонулому кораблю» // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/oleksandr-habovych-oda-zatonulomu-korabliu/> (20.04.22).

68. **Герасимчук В.** «Сирени» // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/valerij-herasymchuk-syreny/> (25.06.22).
69. **Гончар І.** Вірші цієї війни // YouTube : відеохостинг. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=6NJvltAlp0A> (27.10.22).
70. **Горlach Л.** «Гугнявий Гундяєв кривавим хрестом...» // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/leonid-horlach-huhniavyj-hundiaiev-kryvavym-khrestom/> (22.04.22).
71. **Горова Л.** Буде тобі, враже // YouTube : відеохостинг. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=e-wA4Ry36aI> (27.10.22).
72. **Губарець В.** «Зустрічі в пеклі або Карлик вариться в смолі» // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/vasyl-hubarets-zustrichi-v-pekli-abo-karlyk-varytsia-v-smoli/> (13.06.22).
73. **Губарець В.** «Між двох світів» // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/vasyl-hubarets-mizh-dvokh-svitiv/> (12.08.22).
74. **Губарець В.** «Поклик до відплати» // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/vasyl-hubarets-poklyk-do-vidplaty/> (26.07.22).
75. **Губарець В.** «Хто ти, пришельцю, чи чуєш?..» // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/vasyl-hubarets-khto-ty-prysheltsiu-chy-chuiesh/> (06.05.22).
76. **Давидович Р.** Мати солдата // YouTube : відеохостинг. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Szh1jFnmKiE> (27.10.22).
- З творчого вечора учасника бойових дій на Сході України, автора та виконавця з м. Мелітополя Руслана Давидовича «Голос серця».*
77. **Дмитрук А.** Нікогда мы не будем братьями // Вірші : вебсайт. URL: <https://virshi.com.ua/anastasiya-dmytruk-nykogda-m-ne-budem-bratyamy/> (03.09.22).
78. **Добко Т.** Неоголошена війна // Жінка-українка : вебсайт. URL: <http://ukrainka.org.ua/node/3835> (19.06.14).

79. **Донець О.** Вічна пам'ять і шана героям АТО // Менщина : вебсайт. <https://mena.org.ua/blog/vichna-pamyat-i-shana-heroyam-ato/> (12.09.22).
«Трало Ніна Володимирівна, наша землячка, присвятила збірку віршів нашим героям АТО та в майбутньому планує випустити друковану книгу. Як розповіла сама поетеса, все життя працювала медичним працівником, але в останні роки, після виходу на пенсію, активно почала писати».
80. **Дуда Г.** «Відступить смерть, настане день новий – і добрим буде!» // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/harri-duda-polshcha-vidstupyt-smert-nastane-den-novyj-i-dobrym-bude/> (08.07.22).
81. **Жадан С.** З випаленими очима, з залізом в ключиці... // YouTube : відеохостинг. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=wfNПо-xWZYI> (27.10.22).
82. **Жадан С.** Поезія та війна : відео // УКРІНФОРМ : вебсайт. URL: https://www.ukrinform.ua/rubric-other_news/3436147-poezia-ta-vijna-sergij-zadan.html (14.09.22).
83. **Жуковський Ю.** Уберіть лапи с горла України! // Голос України. URL: <http://www.golos.com.ua/article/356236> (27.08.22).
Вірші на підтримку України російського письменника і поета Юрія Жуковського.
84. **Заблоцький М.** «Рускій ваєнний карабль» // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/mikhal-zablotskyj-polshcha-ruskij-vaiennyj-karabl/> (06.05.22).
85. **Калашник Ю.** Україна 2014 // Вірші : вебсайт. URL: <https://virshi.com.ua/you-kalashnyk-ukrayina-2014/> (01.09.22).
86. **Кибукевич І.** ВІЙНА... // YouTube : відеохостинг. URL: https://www.youtube.com/watch?v=vvirb_V2-VU (23.06.22).
87. **Клічак В.** «...А нам перемагать і жить!» // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/vasyl-klichak-a-nam-peremahat-i-zhyt/> (05.04.22).

88. **Клічак В.** «Чи зможеш заховатись від війни?» // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/vasyl-klichak-chy-zmozhesh-zakhovatys-vid-vijny/> (10.08.22).

89. **Коваленко В.** Чужих земель кривавий «собіратель»... // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/valentyna-kovalenko-chuzhykh-zemel-kryvavyj-sobiratiel/> (02.09.22).

90. **Ковельчанин** Григорій Шворак у своєму вірші засуджує війну // Ковель інформаційний : вебсайт. URL: <https://kovel.city/news/kovelchanyn-grygorij-shvorak-u-svoyemu-uirshi-zasudzhuye-vijnu/> (04.09.22).

91. **Ковтун Н.** Про війну на Сході // Вірші : вебсайт. URL: <https://virshi.com.ua/nataliya-kovtun-pro-vijnu-na-shodi/> (03.09.22).

92. **Конкіна М.** Поезія, народжена в окопах. Герої житимуть серед нас і на устах наших // Регіональні новини. URL: <https://regnews.com.ua/photo/poeziya-narodzhenav-okopakh-geroi-zhitimut-sered-nas-i-na-ustakh-nashikh/> (09.09.22).

Про збірки поезій Володимира Тимчука «Зі сходом сонця» та «Азовом...Заскрижалені...».

93. **Костенко Л.** Ввірвалася орда шалена // YouTube : відеохостинг. URL:<https://www.youtube.com/watch?v=N8ScPZQomDY> (27.10.22).

94. **Костенко Л.** І жах, і кров, і смерть, і відчай // Вірші : вебсайт. URL: <https://virshi.com.ua/lina-kostenko-zhah-krov-smert-vidchaj/> (14.09.22).

95. **Костенко Л.** Мій перший вірш написаний в окопі // YouTube : відеохостинг. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=CJB15qearqU> (27.10.22).

Читає Ірма Вітовська.

96. **Костенко Л.** Це ж треба мати сатанинський намір // Вірші : вебсайт. URL: <https://virshi.com.ua/lina-kostenko-cze-zh-treba-maty-satanynskyj-namir/> (06.09.22).

97. **Крачило О.** Борисові Гуменюку // Жінка-українка : вебсайт. URL: <http://ukrainka.org.ua/node/6462> (01.09.22).

98. **Кремінна В.** «Україна буде!» – вірші про війну // Мала Сторінка : вебсайт. URL: <https://mala.storinka.org/%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%BE%D0%BD%D1%96%D0%BA%D0%B0-%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%BD%D0%B0-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B0-%D0%B1%D1%83%D0%B4%D0%B5-%D0%B2%D1%96%D1%80%D1%88%D1%96-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%B2%D1%96%D0%B9%D0%BD%D1%83.html> (01.09.22).
99. **Крищенко В.** Слово убитого солдата // Вірші : вебсайт. URL: <https://virshi.com.ua/vadym-kryshhenko-clovo-ubytogo-soldata/> (06.09.22).
100. **Кушнір О.** Голосінням сирен переповнена чаша Грааля // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/olha-kushnir-holosinniam-syren-perepovnena-chasha-hraalia/> (14.06.22).
101. **Лєгостаєва Л.** Писала калина листи з України // Вірші : вебсайт. URL: <https://virshi.com.ua/lyudmyla-lyegostayeva-pysala-kalyna-lysty-z-ukrayiny/> (05.09.22).
102. **Листопад А.** Ірпінський зойк // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/antonina-lystopad-irpinskyj-zojk/> (23.04.22).
103. **Лупій О.** Живе Україна // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/oles-lupij-zhyve-ukraina/> (08.07.22).
104. **Мазур Г., Березинський І.** Про героїзм українського народу та віру в перемогу: чернігівський військовий пише вірші про війну (відео) // АРМІЯІНFORM. URL: <https://armyinform.com.ua/2022/08/29/pro-geroyizm-ukrayinskogo-narodu-ta-viru-v-peremogu-chernigivskyj-vijskovyj-pyshe-virshi-pro-vijnu/> (29.08.22).
- «Чернігівець Євген захищає рідну Україну у складі батальйону територіальної оборони. На війні радує своїх побратимів віршами, які присвячує подіям сьогодення».*

105. **Макаренко З.** Україно, живи! // YouTube : відеохостинг. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=z6NG-PVq-Lk&t=22s> (27.10.22).

Лейтенант Нацгвардії України Вікторія Гунбіна читає вірш «Україно, живи!», автором якого є юна киянка Зоряна Макаренко.

106. **Максимів О.** Дитинство, що обпалене війною // Жінка-українка : вебсайт. URL: <http://ukrainka.org.ua/maksymiv-oksana> (03.09.22).

107. **Малахова Т.** «...Але буде і Божий суд» // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/tetiana-malakhova-ale-bude-i-bozhyj-sud/> (15.04.22).

108. **Марків Н.** Поезія, як зброя: український поет з розбомбленого міста під Києвом написав пронизливий вірш // Вечірній Київ. URL: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/62305/> (06.03.22).

Соціальними мережами поширився вірш Олександра Ірванця, який він написав в Ірпені.

109. **Мартинюк М.** «Весна прийшла ніяк не заповітна...» // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/mykola-martyniuk-vesna-pryjshla-niak-ne-zapovitna/> (14.06.22).

110. **Медведенко Л.** У кожному вірші цієї війни – долі українців // АРМІЯІНФОРМ. URL: <https://armyinform.com.ua/2022/08/23/u-kozhnomu-virshi-cziyeyi-vijny-doli-ukrayincziv/> (23.08.22).

Розмова з поетесою Лією Алтуховою.

111. **Монастирний В.** «Хотят ли русские войны?» // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/vasyl-monastyrnyj-khotiat-ly-russkye-vojny/> (11.06.22).

«(Оспівані злочинства)».

112. **Монатик** написав вірш із закликом припинити війну. Відео // Таблоїд Волині : вебсайт. URL: <https://volyn.tabloyid.com/zhittia/monatik-napisav-virsh-iz-zaklikom-pripiniti-viinu-video> (09.09.22).

Відомий артист Дмитро Монатик написав вірш про війну і зачитав його, наклавши на відеоряд з обстрілами об'єктів цивільної інфраструктури України.

113. **Морозенко М.** Молитва матері // НСПУ: вебсайт. URL: <https://nspu.com.ua/novini/mariya-morozenko-molitva-materi/> (20.07.22).

114. **Мостюк С.** Я не був на війні // Гомін Галичини. URL: <http://gomgal.lviv.ua/Fullnew/6118> (28.06.22).

115. **Невідомська В.** Коли закінчиться війна // Вірші : вебсайт. URL: <https://virshi.com.ua/viktoriya-nevidomska-koly-zakinchytsya-vijna/> (05.09.22).

116. «**Нікому** вже нас не здолати»: українська поетеса написала щемливий вірш про війну // ТСН : вебсайт. URL: <https://tsn.ua/lady/news/obschestvo/nikomu-vzhe-nas-ne-zdolati-ukrayinska-poetesa-napisala-schemliviy-virsh-pro-viynu-2032441.html> (08.04.22).

Наталія Городчук написала вірш про дітей, які втратили батьків під час війни.

117. **Олесь О.** Пам'ятай // Вірші : вебсайт. URL: <https://virshi.com.ua/oleksandr-oles-pam-yataj/> (13.09.22).

118. **Охрименко О.** «Я уб'ю тебе, мій враже, за Житомир, Київ, Львів, і ніхто мені не скаже, що людину я убив»: Юрій Рибчинський у віршах звернувся до окупантів // Факти та коментарі. URL: <https://fakty.ua/398848-ya-ub-yu-tebe-mij-vrazhe-za-zhitomir-kiiv-lviv-i-nihtomeni-ne-skazhe-csho-lyudinu-ya-ubiv-yurij-rybchinskij-v-stihah-obratilsya-k-okkupantam> (25.03.22).

Відомий поет та автор пісень Юрій Рибчинський, як і його друзі-артисти, не міг обійти у віршах тему російського вторгнення. Поет написав гнівне послання окупанту з обіцянкою, що на українській землі ворога неодмінно чекатиме ганебна смерть.

119. **Павленко С.** «Жінки України, вставайте! Єднайтесь! До порятунку землі долучайтесь!» – нові вірші про війну директорки кременчуцького дитсадка // Кременчуцька газета. URL:

<https://kg.ua/news/zhinki-ukrayini-vstavayte-iednaytes-do-poryatunku-zemli-doluchaytes-novi-virshi-pro-viynu> (13.05.22).

Кременчуцька газета пропонує ознайомитися із віршами, які написала директорка ДНЗ № 58 Лариса Костюк. Сама кременчужанка розповідає, що почала писати вірші зовсім нещодавно, під час війни. До цього проба пера була в юності.

120. **Перлулайнен Л.** «Ні страху, ні знемоги» // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/lana-perlulajnen-ni-strakhu-ni-znemohy/> (24.06.22).

121. **Письмо** русского солдата своей матери // Вірші : вебсайт. URL: <https://virshi.com.ua/pysmo-russkogo-soldata-svoej-matery/> (13.09.22).

122. **Погребняк Н.** Нездоланні. Нескорені. Вірш про подвиг українських Кіборгів // ОГО : вебсайт. URL: <https://ogo.ua/articles/view/2021-01-16/112829.html> (09.09.22).

Вірш, присвячений подвигу захисників Донецького аеропорту відомої поетеси з Вінниччини Наталії Погребняк.

123. **Подоліанин В.** «Вірші із неволі» // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/vasyl-podolianyn-virshi-iz-nevoli/> (25.07.22).

124. **Поезія** Дарини Гладун // Жінка-українка : вебсайт. URL: <http://ukrainka.org.ua/node/6146> (05.09.22).

125. **Поезія** Дзвінки Легіт // Жінка-українка : вебсайт. URL: <http://ukrainka.org.ua/node/8589> (11.09.22).

126. **Поезія** Злати-Зоряни Паламарчук // Жінка-українка : вебсайт. URL: <http://ukrainka.org.ua/node/7657> (14.09.22).

«Сучасним отаманам Російсько-української війни».

127. **Поезія** Ліни Яковенко // Жінка-українка : вебсайт. URL: <http://ukrainka.org.ua/node/6431> (03.09.22).

128. **Поезія** Любові Геньби // Жінка-українка : вебсайт. URL: <http://ukrainka.org.ua/node/7193> (14.09.22).

129. **Поезія** Наталі Федько // Жінка-українка : вебсайт. URL: <http://ukrainka.org.ua/node/4113> (23.03.16).
130. **Поезія** Олени Іської-Миклащук // Жінка-українка : вебсайт. URL: <http://ukrainka.org.ua/node/7893> (12.09.22).
131. **Поезія** Ольги Ляшук // Жінка-українка : вебсайт. URL: <http://ukrainka.org.ua/node/6969> (04.09.22).
132. **Поезія** Світлани Александрової // Жінка-українка : вебсайт. URL: <http://ukrainka.org.ua/node/4657> (08.09.22).
133. **Поетеса** Анастасія Дмитрук розповіла про вірш, присвячений війні росії проти України // ТСН : вебсайт. URL: <https://tsn.ua/video/video-novini/poetesa-anastasiya-dmitruk-rozpovila-pro-virsh-prisvyacheniy-viyni-rosiyi-proti-ukrayini.html> (25.04.22).
134. **Поліщук Я.** Ars masacrae, або про те, чи є поезія на війні // Слово і час. 2016. № 7. С. 3–17. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sich_2016_7_3 (27.10.22).
«Збірка Б. Гуменюка "Вірші з війни" цікава і як одне з перших безпосередніх художніх свідчень війни на Сході. Уперше враження новітньої війни постають перед читачем із такою безпосередністю, оголеністю та відкритістю, аж до шокових подробиць. Б. Гуменюк запропонував свою версію "окопної правди", одягненої в поетичні шати».
135. **Розумов О.** Не питайте мене // Вірші : вебсайт. URL: <https://virshi.com.ua/oleksij-rozumov-ne-pytajte-mene/> (05.09.22).
136. **Сандецька Н.** Книга дня – Сергій Жадан «Життя Марії» | 5 віршів про любов та війну. // ІНФОРМАТОР : вебсайт. URL: <https://kl.informator.ua/2022/05/09/knyga-dnya-sergij-zhadan-zhyttya-mariyi-5-virshiv-pro-lyubov-ta-vijnu/> (03.09.22).
Збірка «Життя Марії» вийшла друком ще у 2015-му. Однак вірші зі сторінок голосять сьогоднішнім болем та вірою.
137. **Світлий О.** Бандерівець я // Вірші : вебсайт. URL: <https://virshi.com.ua/oleksa-svitlyj-banderivecz-ya/> (01.09.22).

138. **Семенченко Т.** Війна // Вірші : вебсайт. URL: <https://virshi.com.ua/t-semenchenko-vijna/> (13.09.22).
139. **Скорина-Калаба І. Я** – Україна // YouTube : відеохостинг. URL: https://www.youtube.com/watch?v=DJkMUOk_vyE (27.10.22).
Читає Віталіна Біблів.
140. **Скочиліс М.** «Привіт, солдате!» // YouTube : відеохостинг. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=H57c4Ugyts4> (23.06.22).
Поетеса зі Львова Марія Скочиліс розповіла, чому пише вірші про війну.
141. **Славич Д.** Про Героїв // Вірші : вебсайт. URL: <https://virshi.com.ua/dmytro-slavych-pro-geroyiv/> (13.09.22).
142. **Смилянская А.** Русский военный корабль // Вірші : вебсайт. URL: <https://virshi.com.ua/aleksandra-smylyanskaya-russkyj-voenn-j-korabl/> (01.09.22).
143. **Стихи** про Героев Украины, Небесную сотню и весь наш народ! // ОГО : вебсайт. URL: <https://ogo.ua/articles/view/2014-05-06/50722.html> (09.09.22).
Вірші Марини Заднепряньської.
144. **Стусенко О.** «...Обпалені сонцем війни» // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/oleksandr-stusenko-obpaleni-sontsem-vijny/> (17.06.22).
145. **Ткачівський Я.** «Священна земля» // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/iaroslav-tkachivskyj-sviashchenna-zemlia/> (08.06.22).
146. **Тома Л.** «Вознесіння» // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/leonid-toma-vozneshennia/> (07.06.22).
147. **Томенчук Б.** Сотня літ промине, сотня зим... // YouTube : відеохостинг. URL: https://www.youtube.com/watch?v=604igz3_hc0 (27.10.22).
148. «Україно, ти потрібна мені»: тернопільський семінарист написав вірша, який «підірвав» Мережу // ТСН : вебсайт. URL: <https://tsn.ua/ukrayina/ukrayino-ti-potribna-meni-ternopilskiy-seminarist-napisav-virsha-yakiy-pidirvav-merezhu-1981051.html> (18.02.22).

Тернопільський семінарист Богдан Фесик написав вірша про Україну. Поезія так сподобалась користувачам соцмережі, що її послушали вже кілька сотень тисяч людей.

149. **Українець І.** «Коли закінчиться війна!» // YouTube : відеохостинг. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=nfvpNJl6k4I> (23.06.22).

150. **Франківський** поет написав після вторгнення десятки віршів про війну // Галицький кореспондент : вебсайт. URL: <https://gk-press.if.ua/frankivskyj-poet-napysav-pislya-vtorgnennya-desyatky-virshiv-pro-vijnu/> (05.09.22).

«Богдан Томенчук добре відомий у Івано-Франківську та за його межами. На його творчі вечори приходять сотні людей, його вірші люблять, читають, ним захоплюються».

151. **Харитонова Р.** «Смак крові і заліза на губах...» //Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/raisa-kharytonova-smak-krovi-i-zaliza-na-hubakh-2/> (29.06.22).

152. **ХорАл.** Кресты снимите, россияне // Вірші : вебсайт. URL: <https://virshi.com.ua/horal-krest-snymyte-rossyyane/> (01.09.22).

153. «Це наші солдати, у нас війна». Артем Полежака читав свою громадянську лірику в Галереї протестного мистецтва // Музей Майдану. URL: <https://www.maidanmuseum.org/uk/node/1879> (27.10.22).

154. **Чорногуз О.** «Звернення до бурятів, якутів і чукчів» //Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/oleh-chornohuz-zvernennia-do-buriativ-iakutiv-i-chukchiv/> (29.07.22).

155. **Швед І.** Соняхи // Вірші : вебсайт. URL: <https://virshi.com.ua/iryna-shved-sonyahu/> (09.09.22).

156. **Шевченко А.** Колискова для ворога // Вірші : вебсайт. URL: <https://virshi.com.ua/anastasiya-shevchenko-kolyskova-dlya-voroga/> (13.09.22).

157. **Шкраб'юк П.** «...І я з усіма у строю» // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/petro-shkrab-iuk-i-ia-z-usima-u-stroiu/> (13.06.22).

Автор цієї добірки – письменник, д-р іст. наук, ст. наук. співробітник відділу української літератури Ін-ту українознавства ім. Івана Крип'якевича НАН України, учасник добровольчого батальйону Залізничного району Тероборони м. Львова.

158. **Шугай О.** «І ринуть у наступ герої...» // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/oleksander-shuhaj-i-rynut-u-nastup-heroi/> (25.08.22).

159. **Шугай О.** «мавзолей і навколо нього» // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/oleksander-shuhaj-mavzolej-i-navkolono/> (18.06.22).

160. **Шульга В.** «Ко-рот-ки-ми чер-га-ми» // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/valentyn-shulha-ko-rot-ky-my-cher-hamy/> (14.04.22).

161. **Яцкова Л.** «Крізь призму днів стікає сіль» // Українська літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/lidiia-iatskova-kriz-pryzmu-dniv-stikaie-sil/> (20.06.22).

«(Актуалізація вірша Є. Євтушенка)».

Поетичні строки українських класиків, що надихають на

Перемогу

162. **Мельникова Д.** Тарас і його пророцтва: голос Шевченка потужний, як ніколи // Освіторія : вебсайт. URL: <https://osvitoria.media/experience/taras-i-jogo-prorotstva-golos-shevchenka-potuzhnyj-yak-nikoly/> (27.10.22).

163. **Олійник Б.** Ніхто не забутий // Вірші : вебсайт. URL: <https://virshi.com.ua/borys-olijnyk-nihtone-zabutyj/> (13.09.22).

164. **Павличко Д.** Вставай, Україно, вставай // Вірші : вебсайт. URL: <https://virshi.com.ua/dmytro-pavlychko-vstavaj-ukrayino-vstavaj/> (27.10.22).

165. **Симоненко В.** Де зараз ви, кати мого народу? // YouTube : відеохостинг. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=qzPm3kx56R4> (27.10.22).

166. **Симоненко В.** Можливо, знову заgrimлять гармати... // YouTube : відеохостинг. URL: https://www.youtube.com/watch?v=cyFX0ya_s4A (27.10.22).
Віри звучить сучасно і пророче, хоча датується 22.06.1955.
167. **Сковорода Г.** Чистий можеш бути собою // YouTube : відеохостинг. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=7O0bykO5VVs> (27.10.22).
Читає Тамара Яценко.
168. **Сосюра В.** Любіть Україну // YouTube : відеохостинг. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=wowjcKGSn6Y> (27.10.22).
Читає Станіслав Боклан.
169. **Стус В.** Боже, не літості – лютості // YouTube : відеохостинг. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=1qNYhHVQkdY> (27.10.22).
Читає Ольга Дунас.
170. **Тичина П.** Я єсть народ // YouTube : відеохостинг. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=G4xb7aQ-EaA> (27.10.22).
Читає Юрій Глеба.
171. **Українка Л.** Слово, чому ти не твердая криця // YouTube : відеохостинг. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=G4xb7aQ-EaA> (27.10.22).
Читає Дарина Опанасенко.
172. **Шевченко Т. Г.** Мені однаково // YouTube : відеохостинг. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=-lJ27x-j6NA> (27.10.22).
Читає Богдан Ступка.